

Szeged ismét visszaszerzi iskolavárosi jelentőségét

Mit jelent a Bácska—Bánság Szeged iskola-élete számára

(A Délmagyarország munkatársától) Elcsöndesedett utcák, kiürült cukrászdák, lecsökkent létszámú iskolák, megszűnt internátusok, átalakult intézmények emlékeztettek huszonnégy éven arra, hogy Szeged valamikor iskolaváros volt, mondhatni az egész Délvidék legjelentősebb iskolavárosa. És az eltűnt, elcsöndesedett intézményeken túl természetesen a Bácskából, Bánságból számszámra érkezett kisdíjak elmaradása mutatta, hogy Trianon nemcsak határvárossá csönkítette Szegedet, de megfosztotta egyik fontos jellegzetességétől és életének egyik lendítőjétől: az iskolaváros tényétől. Az összeomlásig messzi Délbácskából, Bánságból, Torontából, még Temesvár környékéről is nagy csoportokban jöttek Szegedre sváb és szerb családok gyermekei, hogy Szegeden megtanulják a magyar nyelvet és ebben az átalakító levegőben megismerjék és magukévá tegyék a magyar kulturális, városi és gazdasági életet. Egy életre szóló élményt kaptak Szegeden ezek a déli diákok, akik számára fogalmat jelentettek a szegedi évek, a szegedi iskolák. Nemcsak kulturális és társadalmi szempontból volt rendkívüli jelentősége Szeged iskolai intézményeinek, internátusainak és konviktusainak, de gazdasági szempontból is, hiszen számos magánháznál tartottak kosztosdiákokat, de a sokszáz diák szükségleteit is mind Szegeden szerezték be a módos délvidéki szülők, akik maguk is sűrűn fordultak meg a városban gyermekeik látogatására és mindannyiszor itt intézték bevásárlásaikat.

A Bácska visszatérésével nyilvánvaló, hogy rövidesen, néhány év alatt Szeged visszaszerzi iskolavárosi jellegét

és megint kialakul az élet, az a forgalom, amelynek egyaránt nagy jelentősége van a város gazdasági és kulturális szempontjaiból egyaránt. Hogy mit jelent Bácsbodrogmegyének visszatérése iskolai szempontból, megkérdeztük dr. Furbás Oskárt, a Baross Gábor-gimnázium igazgatóját, aki egy személyes tapasztalatból, az emlékekből, a múltból, mint családi kapcsolatok révén a legjobban ismeri a kérdés jelentőségét. Furbás igazgató így világította meg a helyzetet:

— A szegedi piaristagimnázium, a Baross Gábor (a korábbi reáliskola) és a Klauzál Gábor (a korábbi állami) gimnázium egyenként mintegy 100—150 diákot kapott a régi időkben a Délvidékről. Igen tekintélyes számú délvidéki diák járt a kereskedelmi iskolába is. Hogy csak egyetlen példát említsék, egyedül a 16 ezer lakosú Németpalánka községből (Ujvidék mellett fekszik a Dunapartján) évenként 30—40 diák jött Szegedre, hogy az itteni iskolákban, internátusokban tanulja meg a jó magyar nyelvet, gondolkodást és ebben a levegőben készüljön fel az életre. Ez az egy példa is világosan mutatja, hogy mit jelent isko-

lai szempontból a Délvidék Szeged számára. A felsőkereskedelmiben olyan nagy volt a tanulólétszám, hogy az első évfolyamban a), b), c), d) párhuzamos osztályokat kellett felállítani és még a felsőkben is mindig a), b), c) osztályok működtek.

Főképpen délvidéki sváb és a módos szerb szülők küldték gyermekeiket Szegedre,

nemcsak azért, mert módjuk volt gyermekeiket taníttatni, hanem azért is, mert jó magyar levegőben kívánták őket előkészíttetni az életre.

— Elsősorban kulturális és magyar nemzeti jelentősége volt Szeged iskolaváros szerepének, de ezenfelül gazdasági szempontból is nagy fontossága volt. Számos külön internátus létesült ezeknek a diákoknak befogadására, de ezenkívül igen sok magáncsalád is házába fogadott kosztos diákokat.

Évenként legalább 500—600 délvidéki diák tanult a szegedi iskolákban, akiknek szülei is havonta legalább egyszer ellátogattak Szegedre,

ugyhogy havonta legalább 800—1000 ember járt állandóan a városba a legvagyonosabb vidékről, akik a látogatást összekötötték azzal is, hogy itt szerezték be szükségleteiket, a szegedi boltokban vásároltak. Megnyilatkozott ez a forgalom nemcsak a kereskedelmi életben, de a vasúti forgalomban is, az egész vendéglátó iparban, de főformán minden szegedi kereskedő és iparos érezte ennek áldásait.

— Személyes tapasztalatból mondhatom — folytatta Furbás igazgató — hogy

a Bácskában, Bánságban ma is fogalmat jelentenek a szegedi iskolák

és azok az apák, nagyapák, akik Szegeden kapták diákeveik alatt egy életre szóló tanítást, most is ide fogják küldeni majd gyermekeiket és unokáikat. A régi igazgatók neve: Cserőn Sándor, Singer Kornél, Homor István, Kárpáti Károly, Tóth József, Perjessy László ma is olyan fogalmat jelentenek a délvidéki apák előtt, amit sohasem lehetett kiirtani. De éppen így emlékeznek vissza a régi szegedi internátusok és konviktusok igazgatóira: Rómer Péterre, Kratofil Péterre, Lippai Györgyre, Bohin Antalra és a többiekre. Ezek a diákevek és ezek a nevek a ma már szűnő délvidéki apák előtt a régi Magyarország boldogságát, nyugalomát, örömeit és gazdagságát idézik fel, természetesen lesz tehát, ha megint idekűldik majd gyermekeiket.

— Igen érdekes jelenség volt, hogy

Hungária csárdában

közkívánatra minden csütörtökön és szombaton házi

Disznótor

elsősorban a távolabbi Délbácska és Bánság küldte el gyermekeit a szegedi iskolákba,

mondhatni a javarésze a csatornán túlról, new Ujvidékre, Szabadkára, Zentára, vagy Zomborba, hanem Szegedre, mert ezeknek az iskoláknak különleges híruk és rangjuk volt a Délvidéken. Olyan vonzása volt a szegedi iskoláknak, hogy még Temesvár környékéről is ide jártak a vagyonosabb családok gyermekei. Kétségtelen, hogy Szeged volt a Délvidék első iskolavárosa. A Bácska mellett talán még egy hajszállal nagyobb volt a vonzási hatóterület Szeged felé a Bánságból.

— A szegedi iskolaévek nagy jelentőséggel bírtak a Bácska magatartása szempontjából is,

a Szegeden tanult diákok mentettek át annyit az elmúlt 22 év alatt, amennyit egyáltalán lehetett.

Hogy csak néhány példára utaljék, Horáta Branisláv volt ujvidéki polgármester, aki a piaristáknál végezte iskoláit, a magyar ügynek elsőrendű szolgálója és védelmezője volt a polgármesteri székben is, vagy Nedelkov Lázár, aki Ujvidék városi mérnöke, hasonlóképpen dolgozott mindvégig, de számszámra szólnak az ilyen szép példák. És hogy milyen erős kapcsolatokat jelentettek a szegedi iskolaévek, azt mutatta az is, hogy az elmúlt időkben az érettségi találkozókra szép számmal jöttek Szegedre a délvidékiek, kicsit itt időzni a felejthetetlen emlékek között — mondotta még Furbás igazgató.

A közeljövőt bizakodóan itélik meg iskolai körökben. Meg vannak győződve arról, hogy

rövid néhány év alatt Szeged iskolai gravitációja ismét ki fog terjedni az egész Délvidékre.

Természetesen számítani kell arra, hogy csak folyamatosan indul majd meg az áramlat, hiszen a mai diákok jórésze szerb iskolákban kezdte tanulmányait, de számítani lehet arra, hogy az első osztályba kerülő gyereket már a közeljövőben megint Szegedre fogják küldeni és ez magával hozza majd néhány év alatt a forgalom és gravitáció teljes kialakulását. Természetesen, amíg ez a folyamat tart, ismét gondoskodni kell megfelelő internátusokról, diákszállásokról, hiszen ennek is nagy szerepe volt abban, hogy Szegedre gravitált a délvidéki diákság. Ismét meg kell majd nyitni a konviktusokat és teljesen felszerelve, jó ellátással, szeretettel kell várni a délvidéki gyerekeket. Családoknak is el kell készülni a kosztos diákok befogadására, a jómódu sváb és szerb lakosság szívesen áldoz gyermekeire és szívesen adja őket jó szegedi családokhoz. Ez pedig kihatással lesz Szeged polgárainak életére.

A most visszakerült

Bácskában öt gimnázium működött;

Ujvidéken, Szabadkán, Zomborban, Zentán és Verbáson, ezek az intézetek régen is a szegedi tankerületi főigazgatóság területéhez tartoztak, remélhető, hogy most is ehhez a fontos hivatású iskolai főhatósághoz kerülnek vissza. Valószínűnek látszik, hogy a szerb gimnáziumokban tanuló diákok átmeneti időt kapnak majd a különbözőzeti vizsgák letételére, illetve annak pótlására, ami a szerb és a magyar gimnáziumok között van a tananyag szempontjából. Biztosra vehető, hogy a gravitáció megkezdődik és egy-két évi lassu fejlődés után, Szeged megint visszaszerzi iskolavárosi rangját és megint a Délvidék iskolai központja lesz.

Angoragyapiut

az Arkormánybiztosság által megállapított legmagasabb áron előnyös osztályozással

készpénzért

vásárol vagy angorafonalra

átcsereél

gróf Károlyi Józsefné géniuszemü fonodája, az

»ANGORATEX« Angorafonó és Kikészítő Kft.
BUDAPEST, IX., Vaskapu-utca 33. 5

A szegedi malmok tengerikészletének felszabadítását kérik a hentesek

(A Délmagyarország munkatársától) Több ízben foglalkoztunk annak az 5000 sertésnek a sorsával, amelyet Szeged zsirellátásának biztosítására fogtak be hízalásra a szegedi hentesek a városnak a hízaláshoz szükséges tengerire vonatkozó garanciája mellett. Eredetileg 9000 darab sertés hízalásáról volt szó, további 4000 hízónak a befogadása azonban a tengeriszállítás miatt egyelőre nem lehetséges. Szállítási nehézségek miatt ugyanis a szegedi hentesek egyelőre azt a tengeri mennyiséget sem tudják megkapni, amennyi 5000 sertés hízalásához szükséges.

Legutóbb, mintegy hónappal ezelőtt a husipari szakosztály küldöttsége arra kérte a polgármestert, járjon közbe a minisztériumokban az elmaradt szállítmányok kiutalása érdekében. A polgármester közbenjárt, a hentesek személyesen is eljártak a minisztériumokban, a tengeri azonban még nem érkezett meg. A husipari szakosztály küldöttsége tegnap ismét fentjárt a városházán és azt kérte, hogy amíg a Futura utján a szükséges tengerimennyiség megérkezik, a szegedi malmokban levő kukoricakészleteket szabadítsák fel a zárlat alól és adják át hízalási célokra.

Másfélévi börtönre ítélték a bőrrel szélhámoskodó ügynököt

(A Délmagyarország munkatársától) A sátoraljaujhelyi ügyészség fogházából állították szerdán a szegedi törvényszéken dr. Molnár István törvényszéki bíró elé Berger Andor 43 éves budapesti ügynököt. Berger ellen az ügyészség 20 rendbeli esalás miatt adott ki vádiratot.

A bőr árusítását korlátozó rendelet megjelenése után történt, hogy a szegedkörnyéki városokban, Szentesen, Hódmezővásárhelyen, Makón és Balfonyán a bőrkereskedőknél megjelent egy jólöltözött ember, aki magát debreceni bőrkereskedőnek mondotta és bőrkészletét eladásra kínálta. A leszállítandó bőrre nagyobb összegű előlegeget vett fel. A kereskedők csak akkor fogtak gyanút, amikor a megrendelt áru nem érkezett meg. Feljelentéseik nyomán a rendőrség megállapította, hogy a szélhámosságokat Berger Andor követte el. Amikor a családok kiderültek, Berger már hasonló bűncselekmények miatt a sátoraljaujhelyi ügyészségi fogház lakója volt, innen állították elő szerdán bűnyüvének főtárgyalására.

Berger beismerő vallomást tett, sőt a tárgyalása előtt több még ki nem derült bűncselekmény miatt is feljelentést tett önmaga ellen az ügyészségen. A törvényszék a bizonyítási eljárás lefolytatása után egy és félévi börtönbüntetésre ítélte.